

CSONGRÁDI KÖZLÖNY

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díj:
Egész évre 2 frt. — Félévre 1 frt. — Egyes szám ára 4 kr.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség:
III. Templom-tér 91. szám.

Kiadóhivatal:
I. Kossuth-tér 176. szám.

A köszikla.

Krisztus magát szegletbeli kösziklához hasonlítja és azt állítja róla, hogy a ki e kösziklába ütközik, összetöri magát; a kire pedig e köszikla ráesik, azt agyon-zuzza. Sőt egyházát is ezen kemény kösziklára építette, mikor jövendőbeli hivatását jelenteni akarván szent Péternek, róla ezen jelképes beszédet mondotta: Te Péter vagy, azaz köszikla és reád mint kösziklára építem fel anyaszentegyházamat és a pokol kapui nem fognak rajta erőt venni.

Az isteni joslathoz csodás igazságát szakadatlanul tanusítják a leviharzott évszázadok, melyekben nem szűnt meg a hamisság az igazságot, a pokol az egyházat támadni és vele véres harcokat vívni; de a melyekből mindig az igazság és azt képviselő egyház került ki győztesen. Pedig ha emberi mű volna az egyház, mint az igazság öre és oszlopa, oly kegyetlen harcok és annyi árulás közepett, mint a mennyinek két ezred év óta ki van téve, el kellett volna pusztulnia. De nemcsak el nem pusztult, hanem szilárdabban áll mint valaha, mert alapja megingathatlan kösziklán, az isteni igazságon nyugoszik.

Ennek dacára mégis vállalkozott rá a magyar liberális politika, hogy vallásellenes törvényei által megingassa azt a kemény kösziklát, melyen Jézus Krisztus igaz egyháza emelkedik és eltörülje azon keresztény intézményeket, melyek kilencszáz év óta a magyar társadalmi és családi élet megdönthetetlen alapjait képezik. Vajjon erősebbnek érzi-e magát ez a politika a pokolnál, melyről pedig meg van írva, hogy kapui nem fognak a kereszténységen diadalmaskodni, hogy jobb ügy helyett ily háládatlan szerepre vállalkozott?

Még rövid idő óta folyik ugyan a küzdelem az egyház ledönthetetlen kösziklája ellen, a liberális hatalom már is érzékenyen kénytelen tapasztalni azokat a sajtó sebeket, melyeket rajta e mozdíthatatlan köszikla ütött; mert a ki e kösziklába ütközik, összetöri magát rajta. A mily erős és ledönthetetlen ugyanis az egyház kösziklája, melyen a kereszténység felépült: ép oly erős és legyőzhetetlen az a párt is, mely az országgyűlésen a kereszténységet képviseli. Ez az oka annak, hogy még meg sem született ez a keresztény párt, már is birokra kel vele a liberális hatalom; követi még ott sem ültek az országgyűlésben, már is a legkegyetlenebb háborút indította kiirtására. Mióta pedig megnyílt az új parlament, egyébből sem áll a törvényhozási tanácskozás, mint a 18 tagból álló keresztény párt szakadatlan ostromlásából.

Nem is hiába rettegett aggodalmasan a liberális hatalom ettől a keresztény párttól; mert nem csak rendíthetetlenül áll, mint a köszirt a tenger tajtékzó hullámai között; hanem elszántságával akkora csapásokat mér a liberális hatalom legsebezhetőbb oldalaira, melyektől egész létele megrendült és a liberális hatalom nagyon is korán kénytelen tapasztalni, hogy erősebb párt még alig állott vele szemben, mint ezen keresztény párt,

mely úgy tagjainak készültsége, mint keresztény bátorsága tekintetében magas színvonalán áll a parlamentnek.

Csak mult számunkban mutattunk rá arra veszélyes helyzetre, melybe a liberális hatalom a *Majláth* Gusztáv gróf püspöki kinevezésével jutott. Igaz, hogy utólag jó hiszemű tévedésnek akarják ezen csalárd eljárást magyarázni; de még el sem simultak az általa fölvert hullámok, mikor Bánffy kormányelnöknek a néppárttal szemben tanusított lovagiatlan eljárása még nagyobb veszélyt hozott az istenített liberálistusra.

A liberális hatalomnak ugyanis egyetlen és legfőbb vágyása megsemmisíteni a keresztény néppártot, melytől sem éjjel, sem nappal nincs nyugta; mert éjjel vele álmodik, nappal pedig mindig csatakeszen látja maga előtt. Ezen cél elérése végett *Bánffy* Dezső egy a néppárttól eltulajdonított levelet olvasott fel az országgyűlésben, melyről maga is nyíltan elismerte, hogy nem *jogos és megengedett* úton jutott birtokába s melynek közzé tételére ép azért a büntető törvénykönyv 327. szakasza három hónapig terjedhető fogságot és ezer forintig terjedhető pénzbírságot állapít meg.

Lehet-e ennél kinosabb helyzetet még csak képzelni is, hogy a liberális hatalom képviselője, egy 300 tagból álló, nagy, politikai párt vezére, a kormány feje, *lovagiatlansági tény*, egy magán levéllel üzött visszaélés miatt, mint *közönséges veltkes*, a vádlottak padjára kerüljön? Igaz ugyan, hogy a többségpárt leszavazta *Horánszky* Nándornak a miniszterelnök ezen eljárásának rosztalására vonatkozó indítványát; az is igaz, hogy Csongrád városának országgyűlési képviselője *Gajáry* Ödön, hogy megmentse gazdájának, *Bánffy* Dezsőnek, veszélyeztetett helyzetét, nyílt palamenti ülésben szegyenkezés nélkül ráfogta arra a levélre, melyről *Bánffy* Dezső is mindig *mint magán levélről beszélt*, hogy az nem levél: hanem közokirat, melyet szerinte ép azért *Bánffy* Dezsőnek, tekintet nélkül arra, hogy jogosulatlan úton jutott birtokába, jogában állott a néppárt megtartására az országgyűlésen felolvasni: de mindez le nem mossa a szegyent a liberálistusról, hogy oly feje van a kormánynak, és oly vezére a nagy liberális pártnak, ki a közönséges udvariasság szabályait sem tudja megtartani s a ki politikai szenvedélye által oly tapintatlanságra, hogy ne mondjuk visszaélésre, ragadtatja magát, mely egyenesen a büntető törvénykönyv szakaszaiba ütközik.

Ime így teljesedik a liberális hatalom telhetetlen emberein az irás jóslata, a *ki e köszirtbe ütközik, összetöri magát; a kire pedig e köszirt rászakad, agyon-zuzza azt*; mert az a hatalom, mely ilyen eszközök alkalmazása által akar politikai ellenfeleivel szemben érvényesülni; jó és alkalmas lehet ugyan arra, hogy az elcsigázott, szegény, magyar nép vállaira a kvótát fölemeltesse és a kereskedelmi és vámegegyesség megkötése által Magyarország érdekeit Ausztriának kiszolgáltatassa: hanem arra, hogy az

országot becsülettel, a szentesített törvények értelmében kormányozza, nem lesz alkalmas soha.

De egyszersmind azon isteni kezet is fölismerjük az események ezen intézésében, mely folytonosan öröködik az igazság és az ő egyháza felett. Hosszú türésénél fogva ugyan elnézi, hogy a hamisság pillanatnyi sikereket vihasson ki az igazság felett; de legyőzteni nem engedi általa. A harcok viharai megtámadatják és megrázzhatják az igazság örét és oszlopát, az egyházat: de le nem dönthetik; mert vele van az Ur, ki onnét támasztja fel a győzelem csilagát, hova ellenségeink az igazságot akarják eltemetni. Legyen azért a küzdelemben jelszavuk a keresztény elvek hitvallóinak: *Te benned bízom uram! azért soha meg nem szegyenülök!*

— **A jutalom.** Csongrádváros közönsége ugyancsak hamar megkapta a jutalmat azért a bal lépésért, melylyel az ellenzéki elvek cserben hagyása mellett, *Gajáry* Ödön városunk országgyűlési képviselőjévé választotta. Eddig azt hirdették a jó liberálisok, hogy azért vagyunk mostoha gyermekei a kormánynak, mert *Hock* János személyében ellenzéki képviselőt küldtünk az országgyűlésbe. No hát most már telivér liberális képviselője van *Gajáry* Ödönben Csongrádnak, hát mondják meg liberálisaink, hogy mivel javult a városunk helyzete? mennyivel van a kormány több tekintettel városunk kizsárolt közönségének érdekire? A *Csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizszabályzó társulat* ketté osztásának ügye e tekintetben már nagyon hasznos és világos tanulságot szolgáltat. A mit ugyanis az ellenzék számtalan gyűlésezése és egyéb tevékenysége által az ártéri birtokosok javára, a kirovási kulcs megállapítása által, nagy keservesen kivivott, azt a társulat ketté osztása által egyszerre elvesztettük; mert ezen ketté osztás által még a *Szövoboda* Ferenc bevallása szerint is, kinek köpönyeg fordítása okozta leginkább az egyesült ellenzék bukását, másfelül akkora lesz ezentúl az ártéri kirovás, mint eddig volt. Igaz hogy hallottunk olyatén megjegyzéseket is a szerdán tartott városi közgyűlésben, melyek a Kossuth-párt e kérdésben tanusított merev magatartását okolják a kérdésnek ránc nézve szerencsétlen megoldásáért: magunk részéről azonban ezen okoskodást annak dacára, hogy kezdettől fogva az egyezkedés eszméjének voltunk barátai, nem tartjuk alaposnak. Nem tartjuk pedig azért, mert a kérdést, az eléje terjesztett több rendbeli föllebbezések dacára, egyenesen a földmivelésügyi miniszter oldotta meg kárunkra s azért véleményünk szerint nem is lehet mást okolni, mint magát *Darányi* földmivelésügyi ministert. Hisz a liberális kormánynak mindig az volt a politikája, hogy a néppel szemben a nagy urakat és pénzes embereket pártfogolja s ezt tudva, bolond lett volna a Pallavicini uradalom, ha nem keresné és hajtaná a maga érdekeit. És épen azért az egyezkedés elé sem tekinthettünk volna vérmes reményekkel; mert a Pallavicini uradalom túlsúlyánál fogva akkor is ura lett volna a helyzetnek, azt ajánlotta és szavazta volna meg egyezkedés esetén is részünkre, a mi épen neki tetszett volna. Hogy mégis elfogadtuk volna részünkről az egyezkedés eszméjét, csupán azért tettük, hogy elejét vegyük olyatén ráfogásnak, mintha az okozta volna a kérdésnek ránc nézve ily kedvezőtlen megoldását, mert nem akartunk Pallavicinivel egyezkedni? — Hát most álljanak már

elő a liberálisok az ellenzékét rágalmazni; hát most mondják már, a mint folytonosan tették a multban, hogy azért vagyunk mostoha gyermekei a kormánynak, mert nem liberális képviselőt küldöttünk az országgyűlésbe? De hát hol is volt *Gajdary*, hogy nem emelte föl szavát választóinak érdekében a kormánynál? és hol voltak a liberálisok, kik minden jót ígértek a népek a választások alatt, ha a liberális jelöltre adja szavazatát, hogy nem informálták liberális képviselőjüket és nem szorgalmazták általa a kérdésnek szerencsésebb megoldását? — Lát-hatja mindebből városunk közönsége, hogy a liberálisok csak hazudni tudnak és az ellenzékét rágalmazni; hanem a hol meg kellene védelmezni a népek érdekeit, ott sem ők, sem a kormány nem teljesítik kötelességüket. Bolond eljárás tehát az a néptől, ha ennek dacára mégis a liberális politika után szalad.

HAZAI HIREK.

* **A kormány helyzete.** Beavatott körökben általában azon véleményben vannak, hogy a kormány helyzete igen válságossá lett azon balfogás miatt, melyet a kormány a *Mafláth* Guszláv gróf püspökké történt kinevezése, és a néppárttól eltulajdonított levél felhasználása ügyében követett; mert ugyan elnézik Bécsben, hogy a magyar kormány az ellenzéken, főleg pedig a néppártban, egész a kegyetlenkedésig erőszakoskodjék; de hogy szó férjen gavallérság dolgában a kormány eljárásához, attól Bécsben sem szoktak eltekinteni. Így többször bejárta a hír a lapokat, hogy *Bánffy* Dezső mindent megkísérelt arra nézve, hogy feleségét udvarképessé tegye. Ebbeli kísérlete azonban soha sem vezetett sikerre, mert az udvari köröknek ez irányban fenforgó kifogásait nem sikerült eloszlatnia. Az a nézet tartja tehát magát, hogy a kormány a szenvedett kompromittálás miatt legfőleg a kiegyezés megkötéséig maradhat állásában, aztán pedig kénytelen lesz állását átengedni egy, *Khuen-Héderváry*, esetleg *Jósika Samu* elnöklété alatt alakulandó kabinetnek.

* **A levéltitok megsértése.** Mikor *Bánffy* Dezső kormányelnök a néppárttól eltulajdonított levéllel az országgyűlésben előhozakodott, *Rakovszky* István néppárti képviselő legott oda kiáltotta neki, hogy *tisztelességes úton ahhoz nem juthatott.* *Bánffy* nem tagadta, hogy *nem egészen helyes úton* jutott azon levél birtokába, melynek tartalmát a levél írójának, *Blaskovics* Ferenc néppárti képviselőnek tudta és engedelem nélkül, tehát egyenesen a *levél-titok megsértésével* akarta és próbálta a néppárt ellen felhasználni. Utólag aztán kiderült, hogy akként jutott *Bánffy* ezen levél és a néppárttól eltulajdonított több rendbeli irat birtokába, hogy mikor a néppárti iroda a *Podmanický*-utca 8. szám alatt bérelt lakásáról az 1895. évi november elején mostani lakására, *József-körut* 31/b. alá, átköltözött, valahogy ott maradt a régi lakásban egy iratcsomó, melyet a lakás új bérlője *Rosenberg-Radó* Manó érdekesnek találván, azt nem jogos gazdájának, a néppárti irodának; hanem a *Pesti Napló* akkori szerkesztőjének, *Vészi* Józsefnek és *Braun* Sándornak szolgáltatotta át. De bár ezek is érdekesnek találták az átvett iratokat, szintén

nem gondoskodtak róla, hogy a néppárti irodához jussanak vissza az iratok: hanem *Vészi* József kiválasztotta közülük *Blaskovics* képviselő levelét és egyenesen *Bánffy* Dezsőhöz vitte, de vele nem találkozhatván, *Jeszenszky* Sándor osztálytanácsossal közölte a nevezetes leletet, kitől aztán a *Bánffy* kezeibe került. *Bánffy* pedig túltette magát az illendőségen, túl a büntető törvénykönyv rendelkezésein és azt a levelet, mely *Molnár* János néppárti irodafőnöknek volt szánva, az országgyűlés elé hurcolta, hogy fegyvert kovácsoljon belőle a néppárt ellen. Ebbeli igyekezete azonban csütörtököt mondott, mert ezen levelet *Blaskovics* Ferenc több mint egy év előtt akkor írta, mikor még hire-hamva sem volt a mult évben lefolyt képviselő választásoknak, melynek tehát éppen semmi jelentősége sem lehetett ezen választásokra. *Bánffy* azonban csapdába került a levél-titok ezen megsértésével; egyrészt mert az ország színe előtt rásütötték, hogy nem gavallér ember, másrészt pedig mert a levél-titok megsértése miatt, még bünvádi feljelentést is tesznek ellene.

* **A polgári házasság érvénye a reformátusoknál.** Igen érdekes eset történt a napokban Budapesten, a *Kalvin-téri* református templomban, mikor *Beöthy* László hírlapíró *Soldos* Sáríkával, a népszínház kedvencének, *Blaha* Luizának leányával egybekelését tartotta. A polgári kötés után ugyanis, mikor a menyasszony a templomi szertartások alatt esküjét elmondandó, eme kifejezéssel élt: *Én Beöthy Lászlóné, esküszöm az élő Istenre* stb. Az esketést végző *Szász* Károly superintendens hirtelen e szavakkal állította meg őt: *Még nem, majd csak lesz! A leány nevet kérem.* Vagyis hogy a polgári kötés után még nem *Beöthy* Lászlóné és ezen elnevezéssel nem élhet az egyházi szertartás alatt; hanem leánykori nevét, a *Soldos* Sáríkákat használhatja csupán jogosan; mert *Beöthy* Lászlóné majd csak akkor lesz, mikor majd az egyházi szertartás végre lesz hajtva. Óriási feltűnést keltett a násznép között *Szász* Károlynak ezen közbelépése; mert hiszen *Szász* Károly azon református lelkészek közé tartozott, kik a polgári házasság behozatala mellett küzdöttek; most pedig mikor a törvény életbe lépett, semmiféle joghatályt nem tulajdonít a polgári kötésnek. De egyúttal azt is kíváncsian várják, hogy miután a kath. papokat, köztük különösen *Knéich* József volt ráckevei káplánt, érzékenyen elítélte a törvényszék, a miért a polgári házasságot, mikor még az nem is volt törvény, a szószerkről egyháziilag semmisnek, közönséges ágyasságnak mondotta: vajjon a királyi ügyészség felelősségre vonatja-e most *Szász* Károly református superintendens, ki szintén nyilvános egyházi ténykedés alkalmával fejezte ki abbéli véleményét, hogy a polgári kötés semmi? Nem hisszük, mert liberális felfogás szerint a büntető törvények ma csupán a kath. papság üldözésére és elnyomására irányítottak.

* **Helybenhagyott vádhatározat.** A szegedi kir. ügyészség egy nyolc év előtti ügyből kifolyólag pert indított *Pintér* Gyula a *Szentesi Lap* felelős szerkesztője ellen, melyben a szegedi kir. törvényszék annak dacára, hogy semmi jogos alapja sincs az ügyészség keresetének, *Pintér* Gyulát vádálta helyezte. *Pintér* fölebbezett a vádhatározat ellen, de azt rövid három hét alatt, tehát soron kívül, a szegedi királyi íléző tábla is helyben hagyta. Ekként a vádhatározat jog-

erőre emelkedett. Ugy látszik tehát, hogy felsőbb helyről nyultak bele e dologba, hogy a szegedi kir. íléző tábla oly hamar meghozta helybenhagyó határozatát? És hogy valakinek nagyon érdekében áll, hogy *Pintér* Gyula vád alá helyeztessék és ez által kirekesztessék *Szentes* város képviselő testületéből és több rendbeli bizottságból, melyekben nagy sikerrel tudta az ellenzéki álláspontot érvényesíteni. A politikai hajszá tehát folyik Csongrádmegyében vég nélkül és örökké a liberálisok dicsőségére.

* **Üldözött tanító-pár.** Kistelekről sürgönyzik a *Magyarország* című lapnak, hogy ott nagy spektakulumot csapott e hó 27-én dr. *Tergina* Gyula csongrádmegyei kir. tanfelügyelő *Zsák* Frigyes tanító és neje *Greskovics* Mária tanítóval szemben s őket csaknem tettelegességgel illette. Okot pedig erre azon körülmény szolgáltatott, hogy *Zsák* Frigyes és neje, miután tanítói kötelemüknek lelkiismeretesen eleget tesznek s birják is a kisteleki polgárok osztatlan bizalmát, nem csinálnak abból sem titkot, hogy politikai meggyőződés tekintetében ellenzéki elveket vallanak. Mihez járult még azon körülmény is, hogy *Zsák* Frigyes elvből ellensége a kisteleki iskolák államosításának. *Tergina* e miatt már régóta pályázik nevezett s általunk személyesen ismert és nagyra becsült tanító-párra és kilátásba helyezte, hogy mindkettőt elcsapatja állásából politikai maguktartása miatt. *Zsákné* azonban egész tisztelettel megkérdezte a *haragvó Jupiter*t, hogy akkor, mikor egy becsületes család üldözését tette feladatává, nem gondolt-e arra, hogy ő neki — a tanfelügyelőnek — is van családja és nem jutott-e eszébe; hogy: *a mi ma nekem, holnap neked?* A brutális eset nagy felháborodást keltett egész Kisteleken, *Városi* Gyula plebános-képviselő pedig azonnal Budapestre utazott, hogy a hat év óta folyó embervadászat ellen intézkedést kérjen. — Magunk részéről csupán annyit adunk hozzá a felháborító esethez, hogy a hatalmaskodó dr. *Tergina* Gyulának nagyon jól esett, mikor az abauj-torna megyei tanfelügyelőségről méltatlannul elűzetett, hogy *Hock* János interpellációjával kieszközölte, miszerint csongrádmegyei kir. tanfelügyelővé neveztetett és a ki *Hock*knak ezen pártfogását avval hálálta meg, hogy a kilencvenkettedik évi követválasztás alkalmával a csongrádi tanítókat, ukázával, a *Hock* János ellen való korteskedésre utasította.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Jan. 22-én nehéz napja volt a kormánynak. A képviselőház a költségvetés részletes tárgyalását folytatta, miközben az ellenzék kemény vágásokat mért a kormánynak. Egyebek közt *Polónyi* Géza bemutatott egy okmányt, mely szerint *Marostorda* megye azért nyugdíjazta évi 1400 forinttal a liberális képviselővé választott *Dósa* Elek volt alispánt, mert idegrendszerében megvan támadva, nagy mértékben szórakozott és gyors szellemi kifáradásban szenved. *Rakovszky* István néppárti képviselő pedig a miatt szapult meg erősen a liberális párt nagy zajongása közt *Bánffy* Dezsőt, hogy tisztességes úton nem juthatott a *Blaskovics* Ferenc képviselő leveléhez; hanem azt vagy ellopották a néppárti irodától, vagy pedig a postán törték fel.

Az elnök ugyan tiltakozott *Rakovszky*knak ezen föltevése ellen, de *Rakovszky* avval ri-

TARCA

Királyasszonyunk szigete.

(Vége.)

Nagyszerű tájkép fejlík ki az utas szeme előtt, ha *Korfu* három kilométer szűk csatornáján hajóz végig. Keletre a vadregényes partok magas és gyakorta hótakart béceit látja, lábaiknál a butrintói mosolygó lapályt, a tölgyerdők körítetté tavat; nyugotra a szép sziget büszke magaslatait, susogó tölgyeit, sötét ciprus-ligeteit, tarkázza szürkezőld olajfák, virágzó gyümölcsösökkel. Hipszosz festői öble mellett haladtában meg látja a sziget középső fokán ülő fellegvárat, melynek mellék-erődítvényei ma már csak ígész römök, befutotta azokat a repkény és vadszőlő, de gyönyörűen egészítik ki a tájkép szépségét. Ott van az elragadó fekvésű görög királyi nyaraló is.

Székhelye *Korfu* egyetemnek, mely a kedvező éghajlati viszonyok segítségével nagyszerű fűvészkertet rendeztetett be. Lakik a városban görögkeleti érsek, 1830 óta katolikus érsekség is van ott. Legkiválóbb temploma a *Szent-Spiridion*, melynek zajos búcsúja a görög naptár szerint december 12-ére esik, midőn a nyugoti egyházban éppen karácsony bójtja van. A város fölött meredező vár-erődítvények úgy uralkodtak egykor az *Adriai* tenger bejáratán, mint egy

második *Gibráltár*, — de nagy részöket légbe röpítették az angolok, mielőtt a szigetet a görög királyságnak átengedték. A hajdani *Chrysopolis*-ra nézve az a hiedelem *Korfu*-ban, hogy a mai fővárostól nem messze feküdt, ma már azonban kikötője teljesen be van iszapolva, — a forgalomra nézve tehát egészen meghalt.

A fővárosnak ma 26000 lakosa van, 1/3 rész az egész sziget népéből, mely az enyhe és kedves éghajlat és a jó talaj kedvezéséből, kevés anyagi gonddal küzködve, kellemesen éli le napjait, de meglátszik rajta, hogy el is van kényeztetve. Az embernek testi-lelki rugalmasságot csak olyan természeti viszonyok kölcsönöznek, a melyek önfentartása érdekében kitartó munkára hívják föl: akadályok edzik az erőket. Királynénkat mindig lelkesedéssel fogadják, mit igazol az is, hogy a tengerparton végig vonuló pompás *Strada* marinát az ő tiszteletére *Odosz* *Élizabetha* (*Erzsébet*-út) névvel tisztelték meg.

Hasonlíthatni lehet királyasszonyunk el nem hervadó testi-lelki szépségét a narancsfához, mely olyan tulajdonsága, hogy illatos virágainak színompáját még gyümölcsözése sem halványítja el. E hasonlat alapján is méltán oly enyhe éghajlat, oly úde tavaszi lég és nem hervadó természet-környezet a megfelelő a mi fölséges asszonyunknak a téli zordon napokban, mint az utolérhetetlen szépségű narancsbokornak, mely elhal, ha gyöngéd, örökzöld leveleit a tél kíméletlen szele lesodorja.

Nemcsak szigete van királyasszonyunknak a szép *Hellasz* területén, de még választó kerülete is. Midőn 1888. őszén az artai öbölbe hajózott, annak déli részén *Karavasszora* városka idilli szép tájéka annyira megtetszett neki, hogy 2 nap tartózkodott ott, — de a görög nép is annyira el volt bűvölve az ő fonszéges megjelenésétől, hogy e két napon a vaszilissa, mely görög szó királynét jelent, a városban valóságosan csak rózsán és babéron járt. A neki buzdult *karavasszori* polgárság ezen fölül még egy szokatlan módot is megkísérelt tisztelete nyilvánítására: megbízta a város prefektusát, hogy ajánlja föl királynénknak a *karavasszori* választó kerület országgyűlési képviselői mandátumát. Mosolyogva köszönte meg a királyasszony a váratlan kitüntetést s mély sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy körülményei nem engedik meg a képviselőség elfogadását.

Királyurunknak is van szigete, a *Ferenc* *József*-föld, de mivel az a szélesség 80-ik fokától terjed északra, királyasszonyunké ellenben a 40-iktől délnek, ég és föld közöttük a különbség. Mit alkot a 40-ik és a 80-ik fok a szélesség alatt, e két sziget rá a példa: az egyiken örök tél, a másikon el nem muldo tavasz, mint királyasszonyunk szemeiben az a sugár, melylyel lovagias, hú magyar nemzetére tekint.

Hanusz István.

posztirozott, hogy tisztességes ember névtelen levelekkel nem vádaskodik, mint a hogy a miniszterelnök a néppárttal szemben tette: hanem arra a helyre juttatja, melyet a ház iránti tiszteletből megnevezni nem szabad.

Blaskovics pedig egyenesen felszólította a miniszterelnököt, hogy mondja meg, hogyan jutott levelének birtokába? És Bánffy a ház nagy derűtsége közt kénytelen volt bevallani, hogy névtelen leveleket felhasználni nem szokás és hogy maga sem helyesli, hogy ilyen kétségkívül nem helyes úton kezeibe kerül leveleket felolvasson.

A jan. 23-án tartott ülésben a képviselő ház még mindig a Rakovszky István beszédének hatása alatt állott, mely idegessé tette nemcsak a miniszterelnököt; hanem a ház elnökét és a többséget is, mikor az egész szabadelvűség csúffá lett téve egy levél historia miatt. Ki is töltötték aztán boszújukat *Lepsényi* Miklóson, a *Magyar Néplap* szerkesztőjén, ki alig kezdett beszélni, az elnök minden igaz ok nélkül nyers hangon rendreutasította. Utóbb pedig, mikor megismételte a szálló ígéretet a választási visszaélésekről, tőle a szót is elvonta.

Ezen hatalmas tulkapásra aztán egymás után állottak föl *Madarász* József és *Polónyi* Géza és fejére olvasták az elnöknek a ház-szabályokat, melyek még a szó elvonása után is biztosítják a jogot a képviselőnek, hogy mentességét a ház előtt elmondhassa. És Szilágyi kénytelen volt ezt a jogot Lepsényinek is megadni, ki azzal vágta ki magát, hogy sérteni senkit sem akart, és szavaiban semmi olyas kifejezést nem használt, mit a házban már el nem mondtak volna.

Horánszky Nándor pedig ismét a levéltitok megsértését tette szóvá és felhívta a néppártot, hogy mert névtelen levelek felhasználásával csak rágalmazni lehet, Bánffy ellen tisztességtelen eljárása miatt tegye meg a bünyefenyítő feljelentést. Egyszermind határozati javaslatot is terjesztett be az iránt, hogy a ház fejéze ki rosztalását a kormányelnök eljárása felett.

Okolicsányi pedig a levéltitok megsértésének jogi oldalát fejtegetvén, a törvénykönyvből bizonyította, hogy három hónapig terjedő fogház a Bánffyéhoz hasonló közönséges vétség büntetése.

Bár csak a kvóta tárgyalása alatt csuknák be! — jegyezte meg rá a ház hangos derűtsége közt *Polónyi*.

A jan. 25-iki ülésben megint csak Bánffy Dezsőnek a néppárt levelével üzött visszaélése került napi rendre, melyet *Ivánka* Oszkár, nemzeti párti képviselő, *disznóság*-nak nevezett, mikor pedig őt e miatt az elnök rendre utasította, mérsékeltebb kifejezéssel *tisztességtelen* dolognak mondotta, mert gavallér ember a maga céljaira nem szokta a mások leveleit felhasználni.

A miniszterelnök tehát úgy járt e levél történetével, mint a róka, melynek egyik lába a csapdába szorult. *Gajáry* Ödön, Csongrádvárosának képviselője, vállalkozott tehát rá, hogy urát és gazdáját ezen kinos helyzetéből kimentse. De ebben nem volt valami nagy köszönet, mert a beszorult lábat le kellett harapni, hogy megmenekedhessék a róka.

Az ülésben *Molnár* apát fulmináns beszéddel adta elő az eltulajdonított levél történetét úgy, mint lapunk más helyén ismertettük s a miniszterelnöknek egyetlen mentő szava sem volt a kemény vágásokra. Az ajtótt azonban *Bolgár* Ferenc nemzeti párti képviselő tette be, ki elmondotta, hogy *Vészi* József, a levél átadója, vasárnap nála járt és kijelentette, hogy Bánffyt nem hatalmazta fel a levél közlésére; mert hiszen ő is közölhette volna a *Pesti Napló*-ban, de azt nem tartotta tisztességes dolognak.

Mindez azonban nem gátolta a többséget abban, hogy jobb meggyőződése ellenére le ne szavazza *Horánszky*nak a miniszterelnök eljárását rosztaló indítványát.

Jan. 26-ika a *Lepsényi* Miklós néppárti képviselő napja volt, ki bár mind azt újra elmondotta, miért az elnök a jan. 23-án tartott ülésben tőle a szót megvonta, annyi ovatossággal járt el magas színvonalon álló beszédében, hogy az elnök, bár leste folyton, mint a kutya a legyet, nem talált benne rendreutasítani valót, habár *Lepsényi* a beszédében megnyilatkozó maró-gúnynyal agyon gyötörte a többséget.

Nagy feltűnést keltett ezen ülésben, hogy *Eötvös* Károly, Kossuth-párti képviselő, az állami anyakönyvvezetés nyomorúságait ostromozta keményen, míg a kormánypárti *Tallian* Béla a ház általános figyelmetlensége között a szocialisták ellen dühöngött.

A szerdai ülésben (jan. 27.) két hírlapíró-képviselő, *Gajáry* Ödön és *Holló* Lajos keveredtek vitába a Bánffy Dezső szennyese fölött. *Gajáry* szemére vetette *Hollónak*, hogy 1894-ben ő is közölte a híres Haas-Deutsch-féle korrupciós levelet, mely leleplezte a kormány hírlap-vá-

sárlási üzérkedéseit. *Holló* pedig ezzel szemben kifejtette, hogy ő nem magán levélhez jutott, mint Bánffy Dezső, hanem egy közokirathoz, melyben a minisztertől véletlenül huszezer forintot kért a nyomdaigazgató az ország pénzéből.

A költségvetési vitát aztán *Mócsy* Antal néppárti képviselő folytatta, ki nagyszabású beszédében hatalmas érvekkel döntötte meg *Tallian* Bélának azon állítását, mintha a néppárt a szocialistákkal szövetkezne.

A csütörtöki ülésben (jan. 28.) megint egy volt főispánból lett képviselő, *Kardos* Kálmán zengedezett dicsőhimnuszokat minden hatás nélkül a kormány magasztalására. Utána pedig *Visontay* Soma, Ugron-párti képviselő, félőráig tartó beszédében okmányokkal bizonyította be, hogy Magyarországon a gyülekezési jogot a hatósági közegek, élükön a belügyminiszterrel, a szó szoros értelmében elkobozzák. A liberális párt csak hallgatta egy darabig a lesújtó kritikát; de utóbb azon kiabálással rohanták meg a szónokot: *Elég volt már, hagyja abba!*

Hanem mikor később a néppárti *Kubina* interpellált a hírhedt trencsénmegyei főispán, *Szalavszky* Gyula viselt dolgaiban, akkor meg azért támadt erre az elnök, hogy, hogy mer ilyen dolgokkal előhozakodni, ha nincsenek a kezeiben bizonyító okmányok?

Oh he dicső is ez a liberális állapot!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Gyertyaszentelő B. Asszony ünnepe.** Holnap után ünnepli az anyaszentegyház *Gyertyaszentelő Boldog Asszony* ünnepét, a Bold. Szűz avatásának emlékére, ki születése után a negyvenedik napon Egyszülöttét az Urnak a teplomban bemutatván, a míg a törvény rendelkezésének eleget tett: egyszermind alkalmat szolgáltatott arra, hogy Szentlélek az öreg Simeonnak a Messiasz meglátása iránt tett ígéretét beválthassa. A jámbor öreg szent lelkesedéssel ölelte keblére az isteni gyermeket és ama meghatódó szavakkal bucsúzott el a világtól: *Most bocsátd el Uram a te szolgádat békesség; mert látták szemem az Üdvözítőt, kit világgossággal rendelt a pogányok megvilágítására és dicsőségére a te Izrael népednek.* Mivel tehát a szent életű aggastyán Krisztust a pogányok megvilágítására rendelt világgosságnak mondotta, az egyház ezen esemény emlékére viaszgyertyákat szentel, melyek egyrészt Krisztust, az igaz világgosságot, másrészt pedig a Bold. Szűz szüzességét jelentik, a mennyiben az égő gyertya elűzi a sötétséget, és valamint a méhek a virág sérelme nélkül gyűjtik a viaszt, úgy Krisztus is Mária szüzességének sérelme nélkül vette föl annak méhéből az emberi természetet. Processiót is rendez e napon az egyház égő gyertyák mellett, hogy jelképezze a szűz Mária útját, mit az Isten anyja Betlehemből a jeruzsálemi templomig végzett. — A deák közmondás ezen ünnepre vonatkozólag így hangzik: *Maria purificante, sole micante, erit frigus maius, quam fuit ante.* Vagyis ha Gyertyaszentelő ünnepe napos idő van, az ünnep után még nagyobb hidegek lesznek, mint voltak előtte. A magyar közmondás pedig azt tartja, hogy ha Gyertyaszentelő ünnepe a szél processió alatt nem olta el az égő gyertyákat, jó esztendő lesz a méhekre. — A gyertyaszentelési szertartásokat különben a rákövetkező misével és szent beszéddel együtt a plebáni templomban *Hegyi* Antal plebános segédlettel, a belvárosi templomban pedig *Csapó* János segédlelkész fogja végezni.

— **Diszes örök lámpa.** Plebáni templomunk rendkívüli diszes és célszerű örök lámpával gyarapodott; melynek költségeit közelebb lesz alkalmunk kimutatni. Most csak annyit jegyzünk meg, hogy a művészi kivitelű szép lámpa, mely Párisban készült, minthogy szabadalmát a feltalálón kívül más igénybe nem veheti, szerelvényeivel együtt több, mint száz forint értékét képvisel és legpompásabb disze a szentélynek. Gondviselést is keveset igényel, mert minden nyolc nap alatt csak egyszer kell benne az olajat és belet utítani. E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy a régi örök lámpa alaposan kijavítva, tűzben újra ezüstözve és új szerkezetre átalakítva a belvárosi templomba kerül, hol az ottani régi, még a múlt századból maradt örök lámpa már annyira viselt állapotban van, hogy csupán az imádság tartja még, hogy szét nem hull.

— **Az első évforduló.** Gyertyaszentelő Boldog Asszony napján lesz egy éve, hogy a *Csongrádi Közlöny* politikai lappá alakult. Azóta eltelt egy év, melyet milléniumi esztendőnek neveznek, nekünk csupán azért volt milléniumi; mert azok a megpróbáltatások, melyeket Isten akaratjából ránk hozott, ezer esztendőnek keserveivel érnek fel. Azért mégis élünk és vagyunk és szolgáljuk tovább, a meddig Isten szent Föltségének tetszik, azt az igaz Világgosságot, mely

megvilágosít minden e világra jövő embert. A kik pedig ezen lefolyt év alatt bármi módon támogattak és segítettek bennünket, fogadják érte leghálásabb köszönetünket.

— **A kaszinó közgyűlése.** Hallomás szerint a kaszinó ma dél után, esetleg az ünnepen, vagy a legközelebbi napok egyikén, közgyűlést tart, hogy határozzon azon fámózus ügyben, melyről mult számunkban megemlékeztünk. Nem levén tagjai a kaszinónak, természetesen nekünk nincs is semmi közünk a kaszinó belügyeihez. A mennyiben azonban a dolog mégis a köztisztességet érinti, figyelmébe ajánljuk a közgyűlésnek, hogy téves információk által ne engedje magát a helyes utról letérríteni és ne csináljanak a kaszinóból, mint társas körből, politikai klubbot, ugysis eleget megkeserítette már a politika városunk polgárainak életét, sőt hozzá tehetjük, hogy anyagilag is nagyon érzékenyen megkárosította úgy az egyeseket, mint magát a város közönségét.

— **Olaj a tűzre.** *Tóth* József községi helyettes aljegyző urtól értesítést vettünk, hogy *Holcer* Adolf községi adóügyi jegyző ellen a közgyűlésben személyére vonatkozólag tett sértő nyilatkozatáért feljelentést tett a kir. járásbírósnál és azt a főispánnak is tudomására hozta. Nem tudjuk ugyan az összeütközés valódi okát, de azt mégis jó akaratúlag ajánljuk a nyilatkozó helyettes aljegyző ur figyelmébe, hogy kár a pereskedéssel olajat önteni a lobogó tűzre, hisz úgy is nyilván való dolog, hogy a szegény ember húzza mindig a rövidebbet.

— **A nyulak öröme.** Nagy örömről lesz ma estétől fogva a tapsi füleseknek, a mennyiben a vadászati törvények értelmében február 1-től kezdve tilos rájuk a vadászat. Ennek tudatában ma este bizonyosan bálát rendeznek; mert aug. 15-ig nyugodtan ferblizhetnek, legföllebb az orrvadászok fognak titokban rájuk fuogtatni. Sajnos ugyan, hogy ezek ellen meg nem tudnak följelentéssel élni; mert annyira félnének az istenadták, hogy egyiknek sincs bátorsága a rendőrbiztoshoz, vagy a zsandőrvezetőhöz elevenen bemenni.

— **Városi közgyűlés.** A folyó hó 27-én lefolyt városi közgyűlés tárgyaiból fölemlítjük, hogy a képviselő testület, a mennyiben a vadászati évad már különben is előre haladt, a *Forgó* József pótajánlatának elutasítása mellett helybenhagyta a vadászati területek bérbeadása iránt elért árverési eredményeket. — *Szvboda* Ferenc felszólalására pedig megkeresni határozta a vármegyei számvevőseget, hogy a helytelenül előírt árverési hátralékokat hozza leírásba a törvényhatósági közgyűlés ide vonatkozó határozata értelmében. — Hosszabb vita fejlődött ki *Sohlya* Gyula előadó és *Szvboda* Ferenc jogi tanácsos között a Csongrád-Sövényházi ármentesítő és belvízszabályzó társulat ketté osztása tárgyában kelt ministeri rendelet felett. *Sohlya* Gyula ugyanis tudomás-vételre ajánlotta a sérelmes leiratot, mely a főbebevezések visszautasítása mellett, némi jelentéktelenebb módosításokkal helybenhagyta a Pallavicini uradalom javaslatát úgy, a mint lapunkban ismertettük és indítványozta, hogy legalább az új társulathoz igyekezzenek a csongrádi ártéri érdekelttség összetartás által magának domináló helyzetet biztosítani. Ellenben *Szvboda* Ferenc önálló indítványában javasolta, hogy újabb felirat és személyes érintkezés által oda hatni törekedjék a közgyűlés, hogy a miniszter ezen sérelmes határozatát helyesebb információk alapján megváltoztassa. A közgyűlés ugyan *Szvboda* Ferenc indítványát egy hangulag elfogadta; nem hiszszük azonban, hogy annak a mai körülmények közt akármitféle eredménye is legyen.

— **Furcsa kifogás.** A szegedi pénzügyigazgatóság kifogásolja a város azon intézkedését, hogy a bérbe vett fogyasztási és italadó kezelését *Binét* Sándorra bízta, mint szakértő emberre. Pedig abban a véleményben vagyunk, hogy ennél megnyugtatóbb intézkedést a város alig tehetett volna, nemcsak azért; mert *Binét* ügyes, tapintatos és e téren szakértő ember; hanem még inkább azért, mert becsületessége és megbízhatósága teljes biztosítékot nyújtanak arra, hogy úgy a város, mint a közönség érdekeinek megóvására hiven és lelkiismeretesen fog megbízásában eljárni. Azért valóban nem értjük, hogy mi kifogása lehet az ellen a pénzügyigazgatóságnak, hogy a város kivel kezeltesse az általa bérbevett fogyasztási és italadókat?

— **Házassági kedv.** A mostani farsangon, nem hibába, hogy hosszú, meg vinkó is van elég, mert bornak a mult évi termés alig mondható, akkora házassági kedv vett erőt a fiatalágon, a mekkorát eddig alig volt alkalmunk tapasztalni. Míg ugyanis a mult évi nagy farsangon a plebánián beiratkozott 80 pár és azok közül össze is kelt hatvankét pár; addig a mostani nagy farsangon már eddig beiratkozott 97 pár és tényleg összekelt 30 pár, holott a mult évben január végeig csak 21 volt az összekelt párok

száma. Különbösen okosan teszik, ha a maga idején megnősülnek, kik családot akarnak alapítani, mivel annál nagyobb reménységet táplálhatnak gyermekeik felnevelése iránt.

— **Uj császár és kir. cím.** Különös furfangja van egyes hirdető cégeknek. Egy erfurti magkereskedő nagyban üti a dobot, hogy ő erfurti császári és kir. udvari szállító. Tudtunkkal ilyen nem létezik, mert az illető Schmidt S. C. cég csak a német császári és kir. szállító címet használhatja, tehát úgy látszik a magyar közönséggel ügyesen akarja tudatni hogy ő a mi udvarunk szállítója. Ha a cég kiszolgálása is ilyen szolid alapra van fektetve, akkor nem nagy bizalma lehet közönségünknek az erfurti magvakhoz.

— **Panasz.** Ifjú Fodor Ferenc panasolja, hogy folyó hó 29-én a miatt emelt panaszt az ipartestület előtt, hogy Nagy János suszter nála tanuló fiát éjjel is dolgoztatja s mert a szegény gyermek nem bírja az éjszakázást és álmosága miatt nappali kötelességeit sem képes mestere kedve szerint teljesíteni, talpbőrrel, kaptafával, meg a mi keze ügyébe akad, szokta volt a gyereket kötelességének teljesítésére ösztönözni. Kérte tehát az ipartestületi elnököt, hogy állapítsa meg, hogy mely időponttól, meddig szabad nevezett mesternek a gyermeket munkában tartani? És Szőke Ferenc ipartestületi elnök azt a bölcs határozatot hozta, hogy a mester munkában tarthatja a tanoncot reggeli öt órától esteli 9-ig. A verésre nézve pedig úgy nyilatkozott, hogy ha a tanonc kellő képen nem teljesíti a parancsot, a mester százszor is pofon ütheti, sőt ha úgy jön sorba, a csizma sarkával is fejbe verheti, és ha még megvérezné is, a szülőknak az ellen sem lehet kifogásuk? Ifjú Fodor Ferenc ugyan tulságos okosnak találta ezen bölcs elnöki kijelentést: de hát mégis aggodalmi vannak gyermekének testi épsége miatt és a nyilvánosságtól kérdezi, hogy jól van-e a kérdés így megoldva? Mi pedig abban a szerény nézetben vagyunk, hogy az a tisztelt mester, ki ekképen bánik tanoncával, okosabban tenné, ha inasnak egy tizenhárom éves fiú helyett, alkalmazna egy tizenhárom éves lovat, melyet aztán kénye-kedve szerint koplaltathatna és üthetne, ha csak az állatvédő egyesület pert nem akasztana e miatt a nyakába.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi mérlegünk.

Az imént elmúlt esztendő külkereskedelmi forgalmának adatait most tette közzé a statisztikai hivatal. Előre konstatálnunk kell, hogy egy államnál, minő mi vagyunk, a mely termeléséből él, és csak kivitelével képes azt az aranyat beszerezni, melylyel adósságainak csak kamatait fizeti, nagyon nagy fontossága van a kereskedelmi mérlegnek, vagyis annak, vajjon mennyivel több, vagy kevesebb árut viszünk ki, mint hozunk be. Ezután azt is konstatálnunk kell, hogy a legújabb 1896-os külkereskedelmi mérleg öröndetes a tavalyival szemben, mert 1895-ben az osztrák-magyar monarchia csak 193 millió forinttal többet vitt ki, mint a menyit behozott, s 1896-ban 569 millió a kivitel többlete.

De mikor ennek a kedvező fejlődésnek eleget örültünk, és jobban megnézzük ezt a fejlődést, akkor szomoruan látjuk azt, hogy míg 1891-ben 174 millió volt a kiviteli többlet, 1892-ben már csak 1009 millió, 1893-ban ismét 1354 millió, 1894-ben már csak 97 millió, s ebből egyszerre hanyatlott kiviteli többletünk 193 millióra 1895-ben, s most nagy az örömünk, hogy ismét megjavult valamicskét. Ha pedig még mélyebben nézünk a dolgok fenekére, akkor azt látjuk, hogy a kereskedelmi mérlegünk ez aktivumának apadása Magyarország kárával történt, mert főleg az volt az oka, hogy a gabonaárak hallatlanul alacsony nivóra süllyedtek, lisztünk és búzánk tömegesen vesztette el régi piacait, ellenben fogyasztási területünket ellepte a balkán termés, állatbetegségek megtizedelték állatállományunkat s zárlatokat akasztottak nyakunkra mindenfelől, állataink, nyerstermékeink ellen mindenütt felvették a harcot, míg mi türelmesen néztük a Balkán hozzánk áramló konkurrenciáját. S míg ez a hanyatlás Magyarország kárával történt, addig az 1896. év öröndetes emelkedése nem Magyarország hasznával, hanem Ausztria kizárólagos hasznával történt.

Azt hinné talán valaki, hogy ebben a növekedett értékű kivitelben része van a buza ez

idei magasabb árának s jobb keletének s így Magyarország is több vagyonhoz jutott az idén kiviteli kereskedelme révén. Igaz, hogy a gabona kivitel 155 millió forint értékkel növekedett, a mi nem csekély összeg; de ezzel szemben vágó- és igásmarha kivitel 16 millióval és az állati termékek kivitele 22 millióval apadt. Így tehát a gazda a kereskedelmi mérleg e két tételénél majdnem 3 millióval károsodott. A mi pedig a tényleges javulást illeti, annak hasznát nem a magyar gazda, hanem az osztrák iparos látja, a mennyiben a gyártmányok kivitele 1532 millióval volt több, mint behozatala, a mi 303 milliónyi javulást jelent a tavalyi mérleghez képest.

Nagyon is ríktó színekben mutatják be ezek az adatok, azt a kereskedelmi politikát, mely az osztrák iparnak utját egyengeti a külföldre a magyar mezőgazdaság rovására, s mely fokozza ugyan a monarchia kereskedelmi mérlegének aktivumát, de csak a gyáripár protekciója útján és megfélekedzik a mezőgazdaság hathatós védelmezéséről a külföldi konkurrenciával szemben, s arról, hogy a mezőgazdasági termékek és állatok külföldi értékesítésének is meg kell vetni a kijátszhatatlan gazdaságpolitikai alapját.

De a kereskedelmi mérleg 569 milliónyi aktivumát egy más szempontból is meg kell néznünk. Valutarendezésünknek teoretikus részét körülbelül hátunk megett tudjuk. Már most a készpénzfizetések, vagyis az aranyforgalom közeli megkezdését kezdik innen-onnan hangoztatni. A kereskedelmi több kivitelünkért a statisztika szerint 569 millió forint aranyat kapunk. Kamat fejében azonban évenként 180 millió forintot viszünk ki s így tiszta aranykivitelünk még mindig 120 millió forint. A valuta aranyunk 375 millió forint. Számítottassuk ki elemi iskolás fiunkkal, hogy hány évig fog a valutarendezésre beszerzett arany a készpénzfizetés megkezdése után eltartani? Azután meg gondolkozunk azon, hogy mi lesz az aranyvalutából, ha majd az arany a hogy jött, ki is megy az országából?

Bálint Imre.

A »Rock.« Angolországának legrégebb biztosító társasága: a »Rock« elhatározta, hogy üzlet körét kiterjeszti Magyarországra is és Budapesten vezérképviselősképet állít. A vezérképviselősképpel megbízták Fischer József urat, főorvosul dr. Irsai egyet. m. tanárt, ügyészszé Neumann Antal és Neumann Sándor jogtudorokat nevezték ki. A »Rock« biztosító intézetet 1806-ban alapították. Régebb és szilárdabb intézet nincsen a világon. Üzletköre nemcsak az élet és járadék-biztosítás, hanem kiterjed olyan ágakra is, a minőket a magyar Monarchiában még nem honosítottak meg. A »Rock«-nak biztosíték alapja 38 millió forint. A biztosítási alap a főnálló biztosításnak 75%-a és a biztosított összeg jelen értékének 198%-a úgy, hogy a »Rock« minden 100 frt kiadásával 198 frtos fedezet áll szemben. A »Rock«-nak rendkívül előnyös és föltötte olcsó a díj fizetési táblázata, a nyeresemény részesedés is rendkívül nagy.

A papírbuza ellen. Míg a magyar agráriusok és merkantilisták a föltött török fejüket, vajjon mit kellene és lehetne a jogtalan spekuláció kiirtására tenni? azalatt Ch. W. Smith a Times-ben

arra a követelményre utal, hogy az ide vonatkozó rendszabályoknak föltétlenül nemzetközieknek kell lenniök, a minthogy nemzetközi a játék, melyről szó van. Sorából megtudjuk azt is, hogy a szárazföldi kormányok körében mindinkább utat tör az a meggyőződés, hogy e tárgyban egy nemzetközi értekezletet kell egybehívni, a mit Jasper More parlamenti tag Salzburg lordnak már 1895-ben indítványozott is. Egy magyar agráriushoz intézett levelében azt is kilejti Smith, hogy az angol kormány előreláthatólag mielőbb szintén erre az ösvényre fog lépni.

Felelős szerkesztő és kiadó: HEGYI ANTAL.

Pénzkölesön

birtokra, házakra, gyárakra és gözmalmokra első helyű betétlézésre 40 évre 4 1/2 százalékra, 50 évre 4 százalékra, 2-ik és 3-ik helyű betétlézésre 6 százalékra.

Pénzt

váltóra 5—6 százalékra 10.000 frtig gyorsan és discretio mellett szerez, — valamint drága adósságokat convertál, ugyszintén váltókat leszámoltat 4—10

SCHWARTZ MÁRTON

Budapest, VII. Miksa-utca II. sz.

Kitünő referenciákkal szolgálhatok.

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat.

Gözcseplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Cím:

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat.

BUDAPESTEN.

9-12

Címre ügyelni tessék!

Meghívó

a »Csongrád és Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság« 1897. évi február hó 14-én dél után 2 órakor Csongrádon, saját helyiségében (Csemegi-féle ház) tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Zárszámadások előterjesztése, igazgató és felügyelő bizottság jelentése és a tiszta nyeresemény felosztása iránt határozat hozatal.
2. Egy felügyelő bizottsági tag választása.
3. Az alapszabályok értelmében előterjesztett indítványok tárgyalása.
4. Jegyzőkönyv hitelesítésre küldöttség kinevezése.

A tisztelt részvényes urak az eredeti mérleg és zárszámadásokat a mai naptól a közgyűlés napjáig az intézet helyiségében megtekinthetik.

A közgyűlésen szavazati jogaikat csak azon részvényesek gyakorolhatják, kik az alapszabályok 30. §-a értelmében igazolványukat, a közgyűlést megelőző 8 nap alatt, az intézet pénztári hivatalában átvették. Csongrád, 1897. január 23.

Faragó Antal

elnök.